

Beslutningsforslag nr. **B 62**

Folketinget 2009-10

Fremsat den 25. november 2009 af Marianne Jelved (RV), Margrethe Vestager (RV) og Morten Østergaard (RV).

Forslag til folketingsbeslutning om at styrke asylansøgeres retssikkerhed

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingssamling at igangsætte et lovforberedende arbejde, som skal munde ud i lovforslag, der indfø-

rer et nyt asylklagesystem, der øger retssikkerheden og sikrer asylansøgere ret til at få prøvet deres sag ved domstolene.

Bemærkninger til forslaget

1. Beslutningsforslagets formål og baggrund

Det fremgår af grundlovens § 63, stk. 1, at domstolene er berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Det betyder, at en borger, der er utilfreds med en forvaltningsafgørelse, kan få sin sag prøvet ved domstolene.

I udlændingeloven er der imidlertid indsat en endelighedsbestemmelse (§ 56, stk. 8), der betyder, at Flygtningenævnet træffer den endelige afgørelse i asylsager. I modsætning til alle andre forvaltningsafgørelser kan afslag på asylansøgninger derfor ikke indklages for en domstol. Asylansøgere er ligeledes afskåret fra at klage over sagsbehandlingen i Flygtningenævnet til Folketingets Ombudsmand (jf. udlændingelovens § 58 a).

På den baggrund er Danmark i 2006 blevet stærkt kritiseret af FN, der finder, at asylansøgere bør have ret til at få deres sag prøvet ved domstolene. På linje med FN mener forslagsstillerne, at Flygtningenævnets konstruktion truer asylansøgernes retssikkerhed, fordi nævnets afgørelser er endelige. Det er der tre grunde til:

For det første har Flygtningenævnet alvorlige habilitetsproblemer. Nævnet har tre medlemmer: en dommer (udpeget af Domstolsstyrelsen), en advokat (udpeget af Advokatrådet) og en medarbejder fra Integrationsministeriet (udpeget af integrationsministeren). Det betyder, at ministeren og ministeriet, der afgør sagerne i første instans, også har meget stor indflydelse på den endelige afgørelse. Samtidig er medarbejderne i Flygtningenævnets sekretariat, der bl.a. skal sikre, at nævnets medlemmer er bekendt med retspraksis ved Menneskerettighedsdomstolen, direkte ansat i ministeriets departement, hvilket ville svare til, at domstolene kun skulle lægge anklagerens fortolkning af lovgivning og retspraksis til grund for deres afgørelser.

For det andet mangler offentligheden kontrol med afgørelserne i Flygtningenævnet. Møderne er lukkede, der er ikke åbenhed i sagsbehandlingen, og Ombudsmanden og domstolene er udelukket fra at kontrollere nævnets praksis. Set i lyset af det massive politiske pres, Flygtningenævnets medlemmer til enhver tid arbejder under, er den manglende of-

fentlighed undergravende for tilliden til nævnets afgørelser.

Endelig indeholder Flygtningenævnets sagsbehandling for det tredje ikke samme retsgarantier som domstolene. Flygtningenævnet giver nemlig kun i meget begrænset omfang adgang til at føre bevis ved at afhøre vidner, og der eksisterer ikke samme appelmulighed som ved domstolene, hvor landsretten kan genoptage sagen med helt ny bevisførelse.

På trods af asylsagernes alvorlige karakter og afgørelsens enorme konsekvenser for den enkelte er de almindelige retsgarantier således sat ud af spil for asylansøgerne. For at styrke retssikkerheden i asylsager foreslår forslagsstillerne derfor, at der igangsættes et lovforberedende arbejde, der skal munde ud i et nyt asylklagesystem, og at asylsager kan prøves ved domstolene.

Formålet er at skabe øget retssikkerhed og gennemsigtighed i asylsagsbehandlingen, men betingelserne for at opnå asyl ændres ikke. Det er ikke hensigten, at forslaget skal medføre lange sagsbehandlingstider. Derfor skal hensynet til effektiv sagsbehandling indtænkes i det lovforberedende arbejde.

2. Et nyt asylklagesystem

Det nye asylklagesystem kan tage udgangspunkt i den svenske model, hvor klager over udlændingesager fra Migrationsverket efter en indledende klagesag kan indbringes for Migrationsdomstolen og i særlige tilfælde Migrationsoverdomstolen.

2.1. Behandling af asylsager og klager

Forslagsstillerne mener fortsat, at Udlændingservice skal behandle asylsagerne i første instans, ligesom der fortsat bør eksistere en administrativ klageadgang. Det bør dog overvejes, om adgangen til domstolsprøvelse overflødiggør Flygtningenævnet.

Formålet med den administrative klageadgang skal være at sikre, at der hurtigt kan samles op på sager, som måtte være afgjort forkert på grund af manglende oplysninger, forkert sagsbehandling eller nye oplysninger i sagen.

2.2. Domstolene

Hvis Udlændingesservices afslag bliver opretholdt, skal sagen kunne prøves ved en domstol. For at sikre at dommerne har den nødvendige faglige ekspertise, kan det være nødvendigt at oprette egentlige asyldestole i tilknytning til to af byretterne. Dommerne ved sådanne asyldestole skal være specialuddannede, og af sikkerhedshensyn kan der gives tilladelse til, at dele af bevisførelsen efter en konkret vurdering hemmeligholdes. Men

der lægges i øvrigt op til, at sagerne behandles som civile søgsmål.

Forslagsstillerne lægger op til, at asylsager skal kunne prøves ved den almindelige landsret efter samme regler som øvrige civile sager.

3. Finansiering

Udgiften og finansieringen vil afhænge af den endelige konstruktion.

*Skriftlig fremsættelse***Marianne Jelved (RV):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at styrke asylansøgers retssikkerhed.

(Beslutningsforslag nr. B 62).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.